

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
28 juni 2006

Ons kenmerk
VO/S&O/2006/19389

Uw brief van
25 april 2006

Uw kenmerk
06-OCW-B-024

Onderwerp

Inspectierapport 'Meldingen schorsing en
verwijdering VO-scholen in het schooljaar 2004-
2005'

Per brief van 25 april 2006 hebt u mij gevraagd om een reactie op het rapport van de Onderwijsinspectie 'Meldingen schorsing en verwijdering VO-scholen in het schooljaar 2004-2005', en daarbij ook de wachtlijsten in het speciaal onderwijs te betrekken. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

Wettelijk kader

De onderwijswetgeving kent een aantal voorschriften alvorens een school kan overgaan tot het schorsen of verwijderen van een leerling:

- Schorsing vindt plaats voor ten hoogste één week en moet schriftelijk aan de betrokkene worden medegedeeld (artikel 13 van het Inrichtingsbesluit W.V.O.). Geschorste, leerplichtige jongeren zijn ontheven van de verplichting tot geregeld schoolbezoek (artikel 11, onderdeel c van de Leerplichtwet 1969). Het bevoegd gezag dient de inspectie van een schorsing voor een periode van langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis te stellen (artikel 13, derde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.).
- Een leerplichtige leerling kan pas definitief van een school verwijderd worden nadat het bestuur van de school een andere school voor de leerling heeft gevonden (artikel 27, eerste lid van de Wet op het voortgezet onderwijs). De school moet ouders horen over een voorgenomen verwijdering en overleg voeren met de onderwijsinspectie (artikel 14 van het Inrichtingsbesluit W.V.O.). Het bevoegd gezag dient het besluit tot definitieve verwijdering van een leerling schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling bekend te maken. Daarbij dient het bevoegd gezag ook aan te geven dat belanghebbende binnen zes weken na bekendmaking bezwaar kan maken bij het bevoegd gezag, want tegen een beslissing tot verwijdering staat een bezwaarprocedure open (artikel 15 van het Inrichtingsbesluit W.V.O.). Het bevoegd gezag dient ook de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis te stellen (artikel 14, derde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.).

Sinds het schooljaar 2004-2005 kunnen scholen hun melding aan de Inspectie via een gestandaardiseerd elektronisch formulier doen, waarin ook zaken als duur en redenen worden aangegeven. Het nu voorliggende Inspectierapport is gebaseerd op deze meldingen.

Reactie op stijging schorsingen en verwijderingen

Uit het Inspectierapport blijkt dat het aantal meldingen van schorsing en verwijdering in het schooljaar 2004-2005 met ruim 6 % gestegen is ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Als reden voor de schorsing en verwijdering worden 'storend gedrag binnen de lessen', 'verbaal geweld tegen personeel' en 'fysiek geweld tegen medeleerlingen' het vaakst genoemd.

Omdat de Inspectie geen eenduidige verklaring voor de stijging kan geven, is het niet mogelijk om deze stijging goed te beoordelen. Enerzijds geeft de Inspectie de grotere meldingsbereidheid en de verbetering en vereenvoudiging van het registratiesysteem als mogelijke verklaringen. Anderzijds worden een toename van de gedragsproblematiek en een handelingsverlegenheid bij scholen in het omgaan met lastige leerlingenproblematiek als mogelijke verklaringen genoemd. Al deze verklaringen zijn naar mijn mening plausibel. Wel wil ik daarbij aantekenen dat ik juist de afgelopen periode aanzienlijk geïnvesteerd heb in de mogelijkheden voor scholen om gedragsmoeilijke leerlingen aan te pakken. Met bijvoorbeeld de reboundvoorzieningen en de 1.000 extra ZMOK-plaatsen (zie ook Kamerstukken 29240 nr. 5 en nr. 8) hebben scholen de beschikking over nieuwe alternatieven gekregen, naast de reeds bestaande mogelijkheden van schorsing en verwijdering.

De Inspectie gaat de komende periode gericht onderzoek doen naar het beleid van scholen bij schorsen en verwijderen van leerlingen, alsmede in algemene zin naar effectieve aanpakken en effectief beleid op het gebied van ongewenst gedrag. Ik zal de Onderwijsinspectie vragen om de bevindingen van dit onderzoek op te nemen in het Onderwijsverslag 2005-2006 en volgende jaren, zodat uw Kamer daarover geïnformeerd blijft, in relatie tot alle relevante andere bevindingen van de Inspectie. Daarnaast wordt met de Veiligheidsmonitor VO, waarvan de resultaten van de eerste afname rond de zomer beschikbaar zijn, de komende jaren inzicht verkregen in de ontwikkeling van aard en omvang van de gedragsproblematiek in het voortgezet onderwijs.

Relatie met wachtlijsten in het speciaal onderwijs

Op basis van de nu beschikbare gegevens, is niet te zeggen of er een relatie is met de wachtlijsten in het speciaal onderwijs. Dat is immers niet onderzocht. Het is mogelijk dat de groei van het speciaal onderwijs en de wachtlijsten voor met name cluster 4, evenals de toename in het aantal schorsingen en verwijderingen, een indicatie zijn van een toegenomen gedragsproblematiek van jongeren en een handelingsverlegenheid bij scholen. Op basis van de nu beschikbare gegevens is dit echter onduidelijk. Het hierboven genoemde gerichte onderzoek door de Inspectie en het onderzoek naar de ontwikkeling in het (voortgezet) speciaal onderwijs, in het bijzonder cluster 4 (rond deze zomer gereed), kunnen hier mogelijk meer informatie over verschaffen.

Afsluitend

Op dit moment is er geen eenduidige verklaring voor de toename in de meldingen van schorsing en verwijdering. Het gerichte onderzoek van de Inspectie moet de komende periode meer inzicht gaan bieden. Afhankelijk van de bevindingen van de Inspectie zal ik bezien of extra beleidsmaatregelen van mijn kant nodig zijn.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven